

Lausunto: Itäisen Suomen tuulivoimarakentaminen

Maakuntahallitus 18.11.2024 § 162
140/07.03.00/2024

Valmistelija

Topi Suomalainen
puh. +358 40 358 0975
topi.suomalainen@ekarjala.fi

Johdanto:

Työ- ja elinkeinoministeriö ja puolustusministeriö julkaisivat kesäkuussa 2024 työryhmän loppuraportin itäisen Suomen tuulivoimarakentamisesta (ks. [Itäisen Suomen tuulivoimarakentamisen työryhmän loppuraportti](#)). Työryhmän tarkoituksena oli selvittää keinoja aluevalvonnan ja tuulivoimarakentamisen yhteensovittamiseksi.

Raportin keskeinen sisältö:

Yhtenä ratkaisuna raportissa esitettiin kompensatioaluemallia. Kompensatioalue edellyttäisi riittävän tarkkaa sijainti- ja kokotietoa alueelle rakennettavista tuulivoimaloista sekä sitoutumista ratkaisun rahoittamiseen. Kompensatioalueen perustaminen edellyttäisi valtion siltarahoitusta sekä riittävän varmuuden siitä, että kerättävät kompensatiomaksut kattaisivat Puolustusvoimille syntyvät ylimääräiset kustannukset halutussa määrin. Kompensatioalue tulisi lisäksi valita niin, että tuulivoimainvestoinnit olisivat mahdollisia myös muiden rakentamista ohjaavien tekijöiden osalta. Yhden kompensatioalueen kompensatiomaksu olisi n. 190-300 milj. €. Jatkossakin 20-30 kilometriä itärajasta olisi aluetta, jolle ei voisi tuulivoimaa rakentaa.

Lausuntopyyntö:

Kuulemisen tavoitteena on selvittää raportissa esitettyjen vaihtoehtojen toteutettavuutta keskittyen erityisesti kompensatoratkaisuun. Lausunnossa tulee tuoda esiin, kuinka paljon tuulivoimaa olisi mahdollista rakentaa alueelle kompensatoratkaisun myötä. Lisäksi lausunnossa voi esittää näkemyksiä raportista ja toiveita koordinaation lisäämisestä. Lausunto annetaan lausuntopalvelu.fi-sivuston kautta.

Etelä-Karjalan liiton lausunto:

Kompensatiomaksun tulisi olla kohtuullinen, huomioiden tuulivoimapuistohankkeen kokonaiskustannukset. Kompensatiomaksun suuruudella ei tulisi asettaa itäistä Suomea eriarvoiseen asemaan tuulivoimainvestointikohteena, verrattuna muuhun Suomeen.

Tuulivoimarakentamisen toteutukseen liittyy monia muitakin huomioitavia asioita, kuin aluevalvontatehtävä. Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa huomioidaan mm. lintujen muuttoreitit, alueen luontoarvot, välke, melu, maisemavaikutukset ja sosiaalinen hyväksyttävyyys. Näitä vaikutuksia ei ole Etelä-Karjalan alueelta yksityiskohtaisesti selvitetty.

Etelä-Karjalan alueen tuulivoimaselvityksessä on tunnistettu 23 potentiaalista tuulivoima-aluetta, joista vain yksi (Luumäen Suurikangas) on Puolustusvoimien pääesikunnan lausunnon mukaan toteutettavissa. Mikäli otetaan itärajasta 20 kilometrin suojavyöhyke, olisi potentiaalisia tuulivoima-alueita Etelä-Karjalan maakunnassa n. 10 kpl ja tuulivoimaloita voisi olla yhteensä enintään n. 120 kpl.

Raportissa on esitetty, että kompensatioalueen tulisi olla vähintään kahden maakunnan kokoinen. Etelä-Karjalan potentiaaliset tuulivoima-alueet voisivat muodostaa kompensatioalueen yhdessä Kymenlaakson ja Etelä-Savon alueiden kanssa.

Raportissa on tuotu esiin 20-30 kilometrin alue itärajalta, joka olisi jatkossakin aluetta, jolle ei voisi tuulivoimaloita rakentaa. Etelä-Karjalan maakunnan alueella 20-30 kilometrin etäisyydelle itärajalta sijoittuu useita potentiaalisia tuulivoima-alueita. Etelä-Karjalan liitto toivoo Puolustusvoimilta tarkempaa tietoa maakunnan alueista, mihin tuulivoimapuistoja voidaan Etelä-Karjalassa tulevaisuudessa rakentaa huomioiden aluevalvontatehtävä.

Tulevaisuudessa Etelä-Karjalan alueella on merkittävä tarve vihreän sähköön tuotannolle. Alueen aurinkovoimapuistohankkeet eivät pysty yksin tuottamaan riittävästi vihreää sähköä mm. vetyteollisuuden tulevaisuuden hankkeita varten. Tuulivoiman lisärakentaminen Etelä-Karjalassa mahdollistaisi pienemmät investointitarpeet sähköön siirtoverkkoon Suomen eri osien välillä.

Suomella on ainutlaatuinen kilpailuetu tuottaa puhdasta sähköä, turvata koko Euroopan energiaomavaraisuutta ja edistää vetyteollisuuden investointien suuntautumista Eurooppaan. Suomen tavoitteena on tuottaa vuonna 2030 vähintään 10 %:ia EU:n puhtaasta vedystä. Kotimaisten polttoaineiden tuotanto tukee energiaomavaraisuutta ja huoltovarmuutta luoden samalla vedyn jatkojalosteiden tuottamiseen liittyvien teollisten investointien kautta uuden vientiteollisuuden tukijalan.

Asiantuntijana paikalla on Topi Suomalainen, joka tarvittaessa selostaa asiaan tarkemmin.

Ehdotus

Maakuntahallitus päättää antaa yllä esitetyn lausunnon asiasta.

Asiakohta tarkistetaan kokouksessa.

Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaan.

Asiakohta tarkastettiin kokouksessa.